

Det er min jobb å være på de levendes side

Christian Ruck

Ett liv värt att leva: varför självmord blev människans följeslagare

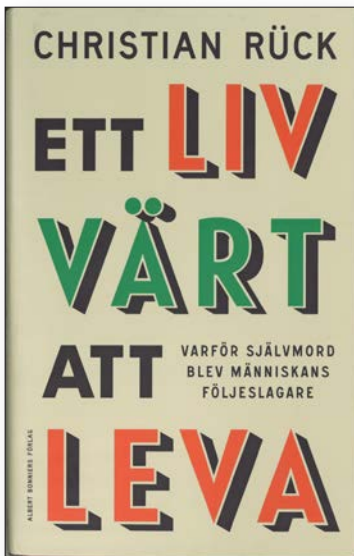
Stockholm: Albert Bonniers Förlag, 2024

180 s.

ISBN 978-91-0080-105-2

Michael 2024; 21: 492–493

doi: 10.5617/michael.11944

Christian Ruck er psykiater og professor i psykiatri ved Karolinska Institutet i Stockholm i tillegg til å være vitenskapelig rådgiver for American Foundation for Suicide Prevention.

I første kapittel beskriver han sin erfaring med å miste en tante i selvmord, og han gir dermed en autentisk stemme til resten av boken. I andre kapittel går han rett inn i noe av det verste et menneske kan oppleve, å miste et barn i selvmord. Han tar opp vanlige fenomener hos etterlatte og spørsmålene vi ofte stiller etter at noen har tatt livet sitt. Burde vi skjønt at det kom til å skje? Var det vår feil?

Disse dilemmaene problematiseres også gjennom klinikerens erfaringer ved vurdering av selvmordsrisiko. Kan man forutsi et selvmord? Hva må til for å forhindre det? Hvordan oppleves det når ens pasient tar livet sitt?

Ruck omtaler hvordan synet på selvmord har endret seg i et religiøst og historisk perspektiv og stiller spørsmål om hva som er et liv verdt å leve, og hvem som skal bedømme det. Dødshjelp belyses med historier som viser de store kontrastene og nyansene når mennesker tenker på å avslutte livet.

Fortellingene viser hvordan mennesker kan leve et liv uten tilsynelatende mening til å finne nytt håp og livsglede. Et eksempel er skildringen av en kvinne som hadde planlagt å ta livet sitt, men fikk økt livskvalitet fordi hun begynte å leve et helt annerledes liv mens hun ventet på dagen da selvmordet skulle skje. Flere andre historier og interessante anekdoter gjør at boken blir spennende å lese.

Forfatteren behandler store temaer på bare 180 sider. For eksempel vil nok noen mene at det er ambisiøst å drøfte selvmordets rolle i eksistensfilosofien, uten å gå dypere inn i materien. Det korte formatet er både bokens styrke og svakhet.

Det kan oppleves vanskelig for profesjonelle å definere egne verdier i møte med selvmordstruede mennesker. Ruck siterer forskeren og klinikerinnen Barbara Stanley: *Det er min jobb å være på de levendes side*. I boken får vi flere slike innblikk i hans dialoger med klinikere og forskere. Ved å veve dette sammen med personlig og klinisk erfaring og et rikt tilfang av oppdaterte referanser fra forskningen er dette en bok som vil interessere mange. De fleste av oss vil på et tidspunkt berøres av et selvmord, og boken er aktuell for dem som har mistet noen i selvmord, som har hatt tanker om å avslutte eget liv, eller møter suicidale mennesker i sitt yrke. Refleksjonene om temaer som dødshjelp og nullvisjon for selvmord er nyanserte bidrag til den offentlige debatten. Forskere og beslutningstakere vil også ha nytte av boken.

Siste kapittel har tittelen *Borde jeg inte skrivit den her boken?* Jo, absolutt. Ruck skriver godt og interessant, og jeg vil gjerne lese en oppfølger hvor han deler flere av sine betraktninger rundt forebygging, selvmord og psykiske lidelser.

Tine K. Grimholt
tine.grimholt@vid.no

Tine K. Grimholt er professor ved Institutt for sykepleie, Fakultet for helsevitenskap, VID vitenskapelige høyskole i Oslo.